

[Socialministeren.]

noget som helst Omraade var blevet billigere end den, vi nu har faaet vedtaget sammen med Venstre. Jeg har heller ikke Indtrykket af, at den vilde være blevet gennemført efter andre Principper, og hvis den ærede Ordfører for Forslagsstillerne i Dag skulde ønske at høre noget nærmere herom, ja, saa er jeg villig til at sige, hvad jeg ved, for saa vidt dette ikke stammer fra et rent snævert Udvalgsarbejde. Men saa kom Kriseforliget, det store Kriseforlig, og i samme Øjeblik hørte det konservative Partis Interesse for Socialreformen op, saa var det ikke længere nogen neutral Opgave, nej, saa sprang man fra paa alle Omraader og udnyttede en hvilken som helst Situation, rent partipolitisk, ogsaa Situationer, som man i og for sig havde Medansvaret for.

Se, med den Baggrund blev min oprindelige Indskydelse, at sige en hjertelig Tak for dette Forslag, i høj Grad ændret. Efter hvad jeg har set til den Maade, hvorpaa Socialreformen og undertegnede selv er blevet behandlet i de konservative Blade, ogsaa paa Omraader, som de selv har været med til, maa jeg sige, at det er noget af det mest uanstændige partipolitiske Arbejde, jeg har oplevet, og jeg forstaaer ikke — dette være sagt i Parentes —, at den stærke Venstrepresse og Venstres kyndige Rigsdagsmænd har fundet sig i denne Agitation i den Udstrækning, de har, og tilsyneladende er blevet forskrækkede og bange for denne Agitation, som var saa let at imødegaa, naar enhver ved, at de Konservative i Virkeligheden vilde have været med mindst lige saa langt som Venstre.

Det er jo en Agitation, der foregaar under en Form, som man aldrig før har set herhjemme. Det er klart, at enhver stor Lov, en Lov, der som denne drejer sig om flere Hundrede Millioner Kroners Udgift om Aaret, paa mange Omraader kan trænge til at korrigeres efter de Erfaringer, det praktiske Liv maatte give, ikke mindst naar den gennemføres under andre økonomiske Forhold, end den egentlig var udarbejdet efter; det vil jeg aldrig sige noget som helst til. Men man har ikke over for nogen anden omfattende Lov set en Agitation som den, man har set over for Socialreformen. Vi har vedtaget en stor ny Straffelov, og det har nylig været diskuteret, hvorvidt man skulde ændre Reglerne om Fosterfordrivelse og Reglerne om Dødsstraf. Men fordi der er en og anden Ting i Straffeloven, man ikke er tilfreds med, har man dog ikke set det fremstillet, som om Straffeloven var en Ulykke, der havde

nedkaldt alt ondt over dette Land. Man har gennemført et meget omfattende systematisk Lovværk om moderne Retspleje her i Landet. Man har hvert eneste Aar, siden man gennemførte Retsplejeloven, haft, jeg tror ikke, jeg overdriver, naar jeg siger 2—3 Forslag om Ændringer i Retsplejeloven til Behandling ud fra de praktiske Erfaringer, man har vundet, men man har aldrig set nogen staa op og søge at ødelægge selve Retsplejeloven eller den Mand, som man mente havde Ansvaret derfor.

Det er det, de Konservative har gjort over for Socialreformen. De har til ubodelig Skade for denne Reformers Virkninger ude omkring og tillige til ubodelig Skade for dens Virkninger paa Befolkningens Mentalitet i et hvilket som helst Spørgsmaal, der har været fremme, det ligegyldigste af Verden, givet det Udseende af, at det skyldtes Socialreformen, der i hele sin Opbygning o. s. v. var umulig og urimelig. I den Grad partipolitisk uanstændigt har de udnyttet dette Lovværk! Og det er jo ikke sket ved en Tilfældighed. Paa Det konservative Folkepartis Landsraadmøde gav man Tonen an. Det ærede Landsraadmøde i Oktober udtalte lige saa bombastisk som meningsløst, at Socialreformen var et slaaende Eksempel paa de moralsk og økonomisk nedbrydende Virkninger af en Politik, hvis Maal er at bringe de socialistiske Ideer til praktisk Udfoldelse — altsaa noget rent Snak. Disse Landsraader kan jo dog ikke tro, at Folkeforsikring og Kommunehjælp er Socialisme. Men altsaa, det var Tonen, man gav an der, og efter hvad jeg har faaet oplyst, var det derefter, de konservative Blade blev beordret til at angribe Socialreformen i Tide og Utide, og det har de sandelig ogsaa gjort. Jeg svarede den konservative Ordfører i Folketinget, Hr. Christmas Møller, paa de to enkelte Punkter, hvor han mente, der kunde være Grund til at tale om Revision af denne Lov, i en meget udførlig Tale under Finanslovbehandlingen, og han endte med i et ganske tamt Svar til mig at sige, at han erklærede sig villig til „at gøre vort Standpunkt redeligt op angaaende Sociallovens Virkninger“. Jeg tvivler ikke om den ærede konservative Ordførers Redelighed og gode Vilje — det har jeg aldrig haft Grund til —, men jeg tvivler i allerhøjeste Grad om hans Indflydelse. I hvert Fald har jeg aldrig set en saa løbsk Presse som den, der startede med den saakaldte Nytaarsregning fra konservativ Side. Et Blad som „Dagens Nyheder“, der ikke har den fjerneste saglige Interesse i, om Land-